

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ
ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
ПЕРЕКЛАДУ

Кафедра германської філології

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Категорія модальності в сучасній англійській мові»

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська

Освітня програма:

Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад; Англійська мова і друга іноземна мова: усний і письмовий переклад у бізнес-комунікації

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	германської філології
Факультет	германської філології і перекладу
Викладачі	Мусієнко Юлія Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології.
Статус дисципліни	вибіркова, денна форма навчання
Курс, семестр	II курс, IV семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3/90 год.
Мова викладання	англійська мова
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Курс "Категорія модальності в сучасній англійській мові" зумовлено професійною значущістю поглиблення знань, вмінь та навичок із практичної граматики та пропедевтичними курсом у навчанні теоретичної граматики англійської мови на старших курсах. У фокусі дисципліни знаходиться ґрунтовне вивчення модальності в сучасній англійській мові, яка вживаються для точного визначення смислових слів до яких вони мають відношення. Актуальність курсу "Категорія модальності в сучасній англійській мові" вбачається саме в закономірності всебічного теоретичного аналізу категорії модальності, засобів її вираження, систематизації модальних слів та дієслів і

	<p>з'ясуванні першочергової потреби визначення їхнього статусу. У цьому зв'язку, курс "Категорія модальності в сучасній англійській мові" спрямований на поглиблене вивчення саме суб'єктивної модальності з метою вираження об'єктивної модальності, а саме вивчення модальних дієслів та модальних слів. Таким чином, модальність носить семіотичний характер та пов'язаний із комунікативною ситуацією, змістом та наміром висловлюваного. До пріоритетних завдань курсу належить розвиток лінгвістичних, загальнонаукових і соціально-особистісних компетенцій студентів у стійкій довгостроковій перспективі. Зміст навчальної дисципліни розкривається у <i>одному змістовому модулі</i>, в якому подається ґрунтовне вивчення функціональних особливостей модальних дієслів у сучасній англійській мові, які розкриваються під час їх перекладу українською мовою; вивчення модальності, яка може мати значення ствердження, наказу, побажання, припущення, достовірності, реальності чи нереальності. Крім цього, в курсі розглядаються: фонетичні засоби (наголос та інтонація); лексико-граматичні засоби (модальні дієслова); лексичні засоби (модальні слова та модальні вирази), що виражають суб'єктивну модальність; граматичні засоби, що виражають граматичну модальність.</p> <p>В основу програми покладено такі положення: навчання іноземної мови носить професійно орієнтований характер, тому мета його і зміст визначаються у першу чергу комунікативними, пізнавальними та професійними потребами майбутнього фахівця із іноземної мови; оволодіння граматичною компетенцією здійснюється у відповідності до основних положень теорії мовленнєвої діяльності та комунікації та набуттю практичних навичок у професійно визначальних ситуаціях освітньої діяльності викладача закладу вищої освіти.</p>
<p>Мета вивчення дисципліни <i>(Чому це цікаво й потрібно вивчати?)</i></p>	<p>Мета викладання навчальної дисципліни "Категорія модальності в сучасній англійській мові" – <i>сформувати</i> граматичні компетентності у студентів, зокрема здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, здатність проведення досліджень граматичних явищ на відповідному рівні, здатність генерувати нові ідеї; <i>навчити</i> студентів основним принципам та закономірностям граматичної будови сучасної англійської мови в аспекті її структури та функціонування; <i>сформувати</i></p>

	<p>навички граматично правильного оформлення усного та писемного англійського мовлення, а також <i>навчити</i> грамотно описувати та аналізувати граматичні феномени сучасної англійської мови, зокрема модальність у сучасній англійській мові.</p>
<p>Результати навчання <i>(Чому я навчуся на цій дисципліні?)</i></p>	<p><i>В результаті опанування курсом студент:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструє володіння базовими фактологічними знаннями, набутими у процесі навчання, володіти першою іноземною мовою на рівні достатньому для спеціалізованого перекладу текстів різних мовних жанрів; - демонструє загальні систематизовані знання у професійної діяльності: особливостей граматичної будови сучасної англійської мови; особливостей вживання граматичних конструкцій для організації усного і писемного мовлення та перекладу текстів різних типів мовного дискурсу; - демонструє уміння використовувати експресивні, емоційні, логічні засоби мови та спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату та автономність у процесі репродукування речень, використовуючи граматичні явища з висвітленої тематики; - ініціює оригінальні дослідницько-інноваційні комплексні проекти, спрямовані на розв'язання складних соціально значущих проблем та - демонструє критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у професійній діяльності; - демонструє широкі спеціалізовані фактологічні та теоретичні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, розуміння рівня цих знань.
<p>Компетентності <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i></p>	<p>ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК) ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації із різних джерел.</p>

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 15. *Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності, здійснювати творчий науковий пошук.*
ЗК 16. *Здатність розуміти сутність й соціальну значущість майбутньої професії та прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.*

ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ФК)

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
ФК 13. *Розуміння основних функцій та завдань педагогіки, психології; здатність до використання новітніх технологій, інноваційних методів навчання, а також набутих лінгвістичних перекладацьких та методичних знань на практиці англійською та другою іноземними мовами.*
ФК 15. *Розуміння методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті і захисту інтелектуальної власності та її результатів; усвідомлення значущості практичної філософії для формування сучасного комунікативного суспільства.*
ФК 16. *Здатність до науково-лінгвістичного мислення, розуміти природу лінгвістичних явищ та процесів, вільно орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації та верифікації наукових концепцій, ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференціях, круглих столах, дискусіях, наукових публікаціях) в галузі філології.*
ФК 17. *Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми з опорою на розуміння психологічних закономірностей психічного*

	<p>функціонування людини та міжособистісної комунікації, володіння знаннями про фізіологічні та психічні можливості організму під час практичних занять.</p>								
<p>Види занять і їхній розподіл за годинами</p>	<table border="1"> <tr> <td>Вид навчальної діяльності</td> <td>Кількість годин</td> </tr> <tr> <td>практичні заняття</td> <td>30 год.</td> </tr> <tr> <td>самостійна робота</td> <td>60 год.</td> </tr> </table>	Вид навчальної діяльності	Кількість годин	практичні заняття	30 год.	самостійна робота	60 год.		
Вид навчальної діяльності	Кількість годин								
практичні заняття	30 год.								
самостійна робота	60 год.								
<p>Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1. Категорія модальності в сучасній англійській мові</p> <p>Тема 1. Модальність як багатоаспектна категорія у лінгвістиці. Тема 2. Класифікація засобів вираження модальності. Тема 3. Функціонування модальних слів у сучасній англійській мові. <i>perhaps, maybe, definitely, certainly, probably, of course, surely, without a doubt, in fact, in truth, possibly, naturally, obviously, happily, fortunately, unfortunately, undoubtedly etc.</i> Тема 4. Функціонування модальних дієслів у сучасній англійській мові. Модальні дієслова з перфектним інфінітивом. <i>➤ can/could, may/might, to be permitted, to be allowed, must, have to, to be to, should, ought to, shall, will, need, dare</i> Тема 5. Різновиди модальних форм та особливостей їх перекладу.</p>								
<p>Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)</p>	<p>Контроль результатів навчання студентів із дисципліни "Категорія модальності в сучасній англійській мові" здійснюється у формі <i>вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю.</i></p> <table border="1"> <tr> <td>Види навчальної діяльності студента</td> <td>Максимальна кількість балів</td> </tr> <tr> <td>1. Аудиторна а самостійна навчальна робота студента</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>2. Модульна контрольна робота (МКР)</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>3. Залік</td> <td>100</td> </tr> </table> <p>Аудиторна робота: «5» – Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації. «4» – Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем</p>	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів	1. Аудиторна а самостійна навчальна робота студента	50	2. Модульна контрольна робота (МКР)	50	3. Залік	100
Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів								
1. Аудиторна а самостійна навчальна робота студента	50								
2. Модульна контрольна робота (МКР)	50								
3. Залік	100								

складності, можливі незначні помилки.

«3» – Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки.

«2» – Фрагментарна, не аргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки.

«0» – Непідготовленість до заняття; невиконання завдань. Відсутність на занятті.

Позааудиторна робота:

«5» – Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань.

«4» – Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.

«3» – Виконання індивідуальних завдань за репродуктивним видом складності за суттєвої допомоги з боку викладача.

«2» – Неглибоке, фрагментарне виконання завдань.

«0» – Невиконання завдань.

МКР:

«5» – 45%–50% правильно виконаних завдань.

«4» – 38%–44% правильно виконаних завдань.

«3» – 30%–37% правильно виконаних завдань.

«2» – 29% і нижче правильно виконаних завдань.

«0» – Відсутність контрольної роботи.

Семестровий контроль з навчальної дисципліни "Категорія модальності в сучасній англійській мові" проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік ("зараховано / не зараховано"), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку "відмінно" і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал із дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не

зараховано» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за залік
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)

Для успішного засвоєння дисципліни студенти повинні володіти знаннями в галузях: "Практична граматики англійської мови", "Практика усного і писемного мовлення англійської мови". Знання та навички, отримані в результаті вивчення цих курсів, створюють необхідну базу для вивчення курсу "Категорія модальності в сучасній англійській мові" і мають високий ступінь кореляції з ними.

Студенти повинні *знати* основні правила будови речення англійської мови; порядок слів у реченні; основні структурні патерни англійського речення; систему часо-видових форм дієслова.

Вміти спілкуватися англійською мовою як усно, так і письмово; абстрактно мислити, аналізувати, узагальнювати та систематизувати нову інформацію; вміти будувати речення різних комунікативних типів у продуктивному мовленні.

Володіти елементарними навичками правильного вживання граматичних конструкцій, які висвітлені в списку програми, у мовленні.

Навчально-методичне й інформаційне забезпечення

Основні (базові):

- Huddleston, R., Pullum, G.K. (2005). *A Student's Introduction to English Grammar*. Cambridge University Press.
- Dooley, J., Evans, V. (1999). *Grammar Way 4*. Express Publishing: Newbury.
- Eastwood, John. (2002). *Oxford Guide to English Grammar*. Oxford University Press.
- Hewings, M. (2005). *Advanced Grammar in Use*. Cambridge University Press.
- Alexander, L.G. (1998). *Longman English*

Grammar Practice. London: Longman.

6. Walker, E., Elsworth, S. (2000). *Grammar Practice (for Upper Intermediate Students)*. London: Longman.
7. Azar, B.A. (2003). *Fundamentals of English Grammar (third edition)*. London: Longman.
8. Swan, M. (2005). *Practical English Usage*. Oxford University Press.
9. Hughes, J., Jones, C. (2011). *Practical Grammar*. Heinle, Cengage Learning: Hampshire.

Додаткові:

1. Березенко, В. М. (2009). Вірогідність як параметр констативного висловлювання та засоби її вираження у сучасній англійській мові [Автореф. дис. канд. філол. наук.].
2. Ігіна, З. О. (2009). Модальні слова у персональному мовленні: семантичний та прагматичний аспекти (на матеріалі прози англійського й американського модернізму) [Автореф. дис. канд. філол. наук.].
3. Кушнірик, А. В. (2011). Модальні частки в сучасній англійській мові (сполучуваність, парадигматика та вживання) [Автореф. дис. канд. філол. наук.].
4. Мельничук, В. І. (2011). Модальність вірогідності у художньому дискурсі. *Матеріали Всеукраїнс. наук.-практ. конф.*, 85–89.
5. Смущинська, І. В. (2001). Суб'єктивна модальність структурно-синтаксичного рівня художнього тексту. *Іноземна філологія*, 112, 166–173.
6. Сорощук, Ю. В. (2016). Категорія модальності в сучасному англійському авторському дискурсі (на матеріалі творів Дена Брауна та Ніколаса Спаркса). *Актуальні проблеми філології*, 90–92.
7. Eastwood, John. (2006). *Oxford Practice Grammar (Intermediate)*. Oxford University Press.
8. Lakoff, R. (1992). "The Pragmatics of Modality." *Papers from the 8th Regional Meeting*: Chicago.
9. Leech, G. N. (1994). *Explorations in Semantics and Pragmatics* 8. Amsterdam.
10. Biber, D. et al. (1999). *Longman Grammar of Spoken and Written English (LGSWE)*. Harlow, London: Longman.
11. Biber, D. et al. (2003). *Longman student*

	<p><i>grammar of spoken and written English</i>. Harlow, Essex: Longman.</p> <p>12. Biber, B. at al. (2003). <i>Longman student grammar of spoken and written English (Workbook)</i>. Harlow, Essex: Longman.</p> <p>13. Newman, J. (1996). Remarks on Modality and Conversational Information. <i>Theoretical Linguistics</i>, 33, 281–286.</p> <p>14. Rozakis, L. (2003). <i>English Grammar for the Utterly Confused</i>. The McGraw-Hill Companies, Inc.</p> <p>15. Блог із граматики “<i>Grammar Revolution</i>” – Електронний ресурс: http://grammar2016.blogspot.com/</p> <p>16. Daily Grammar Archive – Електронний ресурс: http://www.dailygrammar.com/archive.html</p> <p>17. MyELT – Електронний ресурс: http://myelt.heinle.com</p> <p>18. English Grammar online – Електронний ресурс: http://www.ego4u.com/</p> <p>19. My English pages – Електронний ресурс: http://www.myenglishpages.com</p> <p>20. English Grammar 101 – Електронний ресурс: http://lessons.englishgrammar101.com</p> <p>21. Online English Grammar Recourses – Електронний ресурс: http://www.edufind.com</p> <p>22. English Grammar Tests http://www.e-grammar.org</p> <p>23. Free English Exercises and Tests Online – Електронний ресурс: http://www.englishteststore.net</p> <p>24. Online Grammar Quizzes – Електронний ресурс: http://www.cengage.com</p> <p>25. Guide to Grammar and Writing – Електронний ресурс: http://grammar.ccc.commnet.edu</p> <p>26. Grammar Made Easy – Електронний ресурс: http://www.pakone.pk/Test-Your-Grammar.asp</p>
<p>Форми і способи поточного та семестрового контролю</p>	<p><i>Поточний контроль</i> успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності студента.</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він</p>

	<p>передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок студентів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях.</p> <p>Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студентів здійснюється за накопичувальною системою.</p> <p><i>Підсумковий (семестровий) контроль</i> проводиться із метою оцінювання результатів навчання студентів на завершальному етапі вивчення дисципліни. Семестровий контроль з навчальної дисципліни "Категорія модальності в сучасній англійській мові" проводиться у формі <i>заліку</i> за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Форма підсумкового контролю</i> – залік (100 балів) • <i>Аудиторна та самостійна робота</i> – (50 балів) • <i>Модульна контрольна робота</i> – (50 балів)
--	--

Затверджено на засіданні кафедри германської філології, протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри германської філології, протокол № 13 від «30» квітня 2026 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)